

Revisorerna i Mjölby kommun

Revisorernas redogörelse för år 2022

Syfte

Syftet med revisorernas redogörelse är att på ett överskådligt sätt redovisa genomförda granskningsinsatser under året och att följa upp revisionsplanen. Revisorernas redogörelse är ett komplement till revisionsberättelsen.

Den förtroendevalda revisorns uppdrag

Den förtroendevalda revisorns uppdrag regleras i kommunallagens 12 kap. I uppdraget ingår att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas ansvarsområden i den utsträckning som följer av *God revisionssed*. Revisorerna har att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndernas och styrelsens interna kontroll är tillräcklig.

Revisorernas uppdrag i kommunala bolag och stiftelser är i stort sett detsamma men den främsta skillnaden är att en lekmanarevisor inte granskar räkenskaperna. Det uppdraget har en auktoriserad revisor. Uppdraget att granska bolagets interna kontroll har såväl lekmanarevisorerna som auktoriserad revisor.

Förtroendevalda revisorer och sakkunniga

För räkenskapsåren 2022 har följande revisorer valts på uppdrag av kommunfullmäktige:

- Yngve Welander (ordförande)
- Per Petersén (vice ordförande)
- Thomas Sunnerfjod
- Anders Fallman
- Christina Knutsson

De förtroendevalda revisorerna har anlitat PwC som sakkunnigt biträde under räkenskapsåret 2022.

Revisionsinsatser år 2022

Revisionens anslag

För år 2022 var revisionens totala anslag 1 315 tkr. Utfallet för året innebär ett noll resultat och en budget i balans.

Koppling till riskanalys

2022 års revisionsinsatser bygger på en dokumenterad riskanalys.

Redovisning av Årlig granskning

Under året har vi träffat företrädare för kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, utbildningsnämnden, miljönämnden och bygg- och räddningsnämnden, omsorgs- och socialnämnden och överförmyndarnämnden. Vid träffarna, som dokumenterats i minnesanteckningar, har frågor rörande ekonomi, måluppfyllelse, verksamhetsuppföljning, internkontroll, nämnds specifika aktuella frågor, framtid och utveckling diskuterats.

Vi har även följt nämndernas verksamhet genom att läsa protokoll och sammanträdeshandlingar samt tagit del av lokala mediars rapportering och lyssnat på medborgare. Rapportering utifrån detta har skett löpande vid revisionens sammanträden och har noterats och utgjort frågeställningar i samband med presidieträffar. Detta har också varit en grund i riskanalysen.

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning har genomförts av kommunstyrelsen och samtliga nämnder inklusive den gemensamma miljönämnden (där Mjölby kommun är värdkommun) och den gemensamma Överförmyndarnämnden (där Motala kommun är värdkommun). Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte redovisas nedan.

Kommunstyrelsen och samtliga nämnders förvaltning har fullgjorts på helt eller delvis ändamålsenligt sätt. För Omsorgs- och socialnämnden är det dock inte möjligt att bedöma huruvida verksamhetsmässiga mål uppnåtts då nämnden i samband med delåret anger att de mål som fastställts för året inte berör nämnden. Bedömning av måluppfyllelsen har heller inte varit möjlig för Överförmyndarnämnden.

Kommunstyrelsens och nämndernas, utom Omsorgs- och socialnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Tekniska nämnden, förvaltning har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi kan konstatera att Omsorgs- och socialnämnden under våren begärde ett tilläggsanslag som senare avslogs av Kommunstyrelsen. I december godkänner dock Kommunstyrelsen nämndens prognostiserade underskott för året. Vidare konstateras att Kultur- och fritidsnämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder eller begärt tilläggsanslag av Kommunfullmäktige, då nämnderna inte kunnat finansiera sin verksamhet inom egen budgetram. För Tekniska nämnden uppstod underskottet dock sent under året vilket

försvårat möjligheten att vidta denna typ av åtgärder.

Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll bedöms trots ovan beskrivning i allt väsentligt varit tillräcklig under året men vissa utvecklingsområden har uppmärksammas kopplat till området styrning, uppföljning och kontroll.

Nedan redovisas en sammanställning över granskningens resultat och gjorda bedömningar.

	Ändamålsenlighet (verksamhets- mässiga mål)	Ekonomiskt tillfredsställande (ekonomiskt mål, resultat)	Intern kontroll (Styrning, kontroll och åtgärder)
Kommunstyrelsen			
Kultur- och fritidsnämnden			
Byggnads- och räddningsnämnden			
Miljönämnden (gemensam)			
Tekniska nämnden			
Omsorgs- och socialnämnden	*	***	
Utbildningsnämnden			
Överförmyndarnämnden (gemensam)	**		

*) Omsorgs- och socialnämnden har under året inte följt och inte heller redovisat utfallet av nämndens mål.

***) Överförmyndarnämnden: Inte möjligt att bedöma måluppfyllelsen, då uppföljning/bedömning av mål/övergripande aktivitet saknas i årsredovisningen.

*) Vi kan konstatera att *Omsorgs- och socialnämnden* i maj begärde ett tilläggsanslag om ca 14 mnkr. Vid kommunstyrelsens sammanträde 29 september §156 avslogs detta äskande. "Dialogen landade i att prioritera åtgärder som säkerställer en budget i balans kommande år." I december godkänner kommunstyrelsen sedan Omsorgs- och socialnämndens totala underskott om 19,5 mnkr den 14 december 2022 § 228.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Granskningen utgår från riskanalysen. Nedan redovisas innehållet i revisorernas delårsutlåtande.

- Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten för Mjölby kommun inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2022.
- Vår samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige beslutat om. Däremot gör vi bedömningen

att delårsrapportens resultat inte är förenligt med det av fullmäktige fastställda målet för verksamheten.

- Kommunstyrelsen gör bedömning att prognostiserat resultat innebär att god ekonomisk hushållning inte kommer att uppfyllas för år 2022, då endast ett av de två målen uppfylls. Vi delar denna bedömning.

Utlåtande överlämnades till kommunfullmäktige tillsammans med PwC:s granskningsrapport avseende delårsrapporten.

Nedan redovisas en sammanfattning av PwC:s granskningsrapport avseende granskning av årsredovisningen.

Granskning av bokslut och årsredovisning 2022

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Räkenskaperna och årsredovisningen

Syftet med PwC:s granskningen är att ge underlag för en bedömning om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om årsredovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Efter PwC:s granskning görs följande bedömning:

- Kommunens räkenskaper¹ i allt väsentligt är rättvisande.

Grundat på vår granskning finns inga omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

- Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att den sammanställda redovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Mål för god ekonomisk hushållning

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål. Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

¹ Med räkenskaper menar kommunens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

Syftet med PwC:s granskning är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Kommunfullmäktige har fastställt två mål för god ekonomisk hushållning, Hållbar ekonomisk utveckling och att Utbildningsnivån ska höjas. För att fastställa om god ekonomisk hushållning uppnås bedömer kommunen måluppfyllelsen med hjälp av indikatorer med fastställda målvärden. Målet nås om minst 75 % av indikatorerna har nått målvärdet.

Efter PwC:s granskning görs följande bedömning:

- Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med det finansiella mål (*Hållbar ekonomisk utveckling*) som fullmäktige fastställt i budget 2021. Målet uppfylls.
- Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet skulle vara förenligt med det verksamhetsmål (*Utbildningsnivån ska höjas*) som fullmäktige fastställt i budget 2021. Målet uppfylls inte.
- Kommunstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2022 med bedömningen att kommunen inte uppnått god ekonomisk hushållning då endast ett av de två målen är uppfyllt.

Lekmannarevision - granskning av bolag

Lekmannarevisorerna har uttalat sig i en granskningsrapport om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Vi har under året träffat representanter i bolagens respektive styrelse och ledning i desamma tillsammans med sakkunnigt biträde. Vår granskning har även samplanerats med den auktoriserade revisorn.

Inom ramen för vår granskning har en grundläggande granskning genomförts för respektive bolag (Bostadsbolaget i Mjölby AB, Fastighetsbolaget Mjölby Industribyggnader och Gallerian i Mjölby och AB Stallhöjdens Fastighets AB). Vidare har en fördjupad granskning tillsammans med kommunrevisionen genomförts avseende ägarstyrning och bolagens (Bostadsbolaget i Mjölby AB, Fastighetsbolaget Mjölby Industribyggnader och Gallerian i Mjölby AB) följsamhet till ägardirektiv och dialog med ägaren.

Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisionen och lekmannarevisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

Nedan redovisas en sammanfattning i form av revisorernas missiv för respektive fördjupad granskning.

Kommunens hantering av bisysslor

Syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsen har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av anställdas bisysslor.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen *ej* har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av bisysslor.

Den sammantagna bedömning ovan baseras på bedömningen av de tre revisionsfrågor som varit vägledande i granskningen och redovisas i tabellen nedan. Bedömningen görs på en tregradig skala (uppfyllt/ja, delvis uppfyllt/delvis, eller ej uppfyllt/nej).

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns det ändamålsenliga riktlinjer och rutiner rörande anställdas eventuella bisysslor och efterlevs de?	Nej
Har kommunstyrelsen kännedom om /kontroll av i vilken utsträckning som bisysslor förekommer bland de anställda?	Nej
Har kommunstyrelsen kännedom/kontroll om i vilken utsträckning det förekommer att anställda har engagemang i näringsverksamheter som bedriver affärer med Mjölby kommun?	Nej

Efter genomförd granskning rekommenderas Kommunstyrelsen vidta ett antal åtgärder i syfte att utveckla verksamheten och stärka den interna kontrollen.

Dessa är i urval att säkerställa att samtliga bisysslor dokumenteras och bedöms och att det är ett enhetligt arbetssätt i hela kommunen. Vidare rekommenderas en översyn av nuvarande riktlinjer och att dessa fastställs på politisk nivå. Säkerställa att kommunen lever upp till informationskravet i Allmänna bestämmelser så att medarbetare känner till sin skyldighet att anmäla bisyssla.

Revisionsrapporten har överlämnats till kommunstyrelsen för yttrande och svar har erhållits.

Styrning och uppföljning av större investeringsprojekt

Syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende styrning och uppföljning av större investeringsprojekt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden *i allt väsentligt* säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende investeringsprojekt.

Den sammantagna bedömning ovan baseras på bedömningen av de tre revisionsfrågor som varit vägledande i granskningen och redovisas i tabellen nedan. Bedömningen görs på en tregradig skala (uppfyllt/ja, delvis uppfyllt/delvis, eller ej uppfyllt/nej).

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns fastställda riktlinjer och rutinbeskrivningar avseende investeringsprocessen?	Ja
Är investeringsprocessen tydlig avseende ansvar och befogenheter för initiering, planering, beslut och genomförande av investeringar?	Ja
Genomförs projekten i enlighet med beslutad investeringsplan?	Ja
Sker en systematisk uppföljning och utvärdering av projekt?	Ja

Efter genomförd granskning rekommenderas Kommunstyrelsen att, trots det positiva utfallet, vidta ett antal åtgärder i syfte att ytterligare utveckla verksamheten och stärka den interna kontrollen. Dessa är:

- Utveckla investeringsredovisningen avseende fleråriga investeringsprojekt så att den totala investeringsutgiften respektive budget redovisas, vilket också är i linje med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R14, Drift- och investeringsredovisning.
- Förtydliga om informationen från projektens styrgrupper ska ske i samband med den ordinarie budgetuppföljningsprocessen eller om det ska ske separat samt i vilken form den ska ske.

Revisionsrapporten har överlämnats till kommunstyrelsen för yttrande.

Kommunens ägarstyrning, ägarkontroll och följsamhet till ägardirektiv

Syftet med granskningen är att granska och bedöma kommunens ägarstyrning och ägarkontroll, men även bolagens följsamhet till ägardirektiv.

Granskningen har genomförts på uppdrag av kommunens revisorer och utsedda lekmannarevisorer i de kommunägda bolagen, Bostadsbolaget i Mjölby AB, Fastighetsbolaget Mjölby Industribyggnader och Gallerian i Mjölby AB.

Granskningen tar utgångspunkt från revisorernas uppdrag som regleras i kommunallagen (kapitel 12) och aktiebolagslagen (kapitel 10). Granskningen har inriktats mot följande områden:

1. Binda bolagen till kommunalrättsliga principer
2. Ägarstyrning genom kommunstyrelse och moderbolag
3. Dialog mellan ägare och bolag
4. Åtterrapporering från bolag till ägare
5. Kommunstyrelsens förstärkta uppsiktsplikt

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunstyrelsens

styrning och kontroll över dess aktiebolag *inte helt* sker på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms *inte helt* vara tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att bostadsbolagets, fastighetsbolagets samt Galleriabolagets *inte helt* har fullgjort sitt rapporteringsuppdrag till ägaren på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms *i allt väsentligt* vara tillräcklig.

För att utveckla området bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att Kommunstyrelsen initierar en översyn av bolagsordningar och ägardirektiv i syfte att säkerställa att dokumenten är förenliga med krav i kommunallagen.
- Att kommunstyrelsen prövar om bolagsordning och ägardirektiv ska kompletteras med en bolagspolicy. Här kan områden regleras som inte omfattas i befintliga styrdokument.
- Att Kommunstyrelsen och bolag säkerställer att återrapportering från bolagen sker enligt beslutade direktiv.
- Att Kommunstyrelsen preciserar vilka underlag som ska ligga till grund för kommunstyrelsens beslut rörande den förstärkta uppsiktsplikten.

Rapporten har överlämnats till Kommunstyrelsen för yttrande som ska lämnas i dialog med granskade bolag och omfatta syn på granskningens resultat och vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av resultatet och i granskningen lämnade rekommendationer. Rapporten har även utgjort ett viktigt underlag i lekmannarevisorernas uttalande i granskningsrapporterna för dessa bolag.

Förstudie: Arbetet med att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsfusk och välfärdsbrott

En förstudie av Kommunstyrelsen och nämndernas arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsfusk och välfärdsbrott.

Syftet med förstudien är att ge oss revisorer ett underlag för att kunna ta beslut om behovet av en fördjupad granskning inom området. Förstudien kan ses som en fördjupad risk- och väsentlighetsanalys.

Efter genomförd förstudie ser vi att Mjölby kommun genom såväl kommunstyrelse och nämnder har möjlighet att stärka, intensifiera och utveckla arbetet med att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsfusk och välfärdsbrott.

Det handlar både om att upprätta styrdokument, utveckla arbetet med riskanalyser för att identifiera prioriterade områden där åtgärder kan vidtas samt att stärka dels samordningen inom kommunkoncernen, dels samverkan och erfarenhetsutbytet med andra myndigheter och kommuner. Vi ser att det finns en rad utmaningar i arbetet som ligger utanför Mjölby kommun kontroll, såsom en stark sekretesslagstiftning bland annat.

Sammanfattningsvis ser vi följande huvudsakliga risker i kommunen:

- Att riskanalyser inte genomförs i syfte att identifiera prioriterade områden med hög risk för välfärdsfusk/brott på en kommunövergripande nivå eller på verksamhetsnivå.
- Att det inte finns upprättade styrdokument som tydliggör hur kommunen avser att arbeta med frågan om välfärdsfusk/brott samt att det finns en upplevd avsaknad av tydliga definitioner av begreppen.
- Att medvetandegraden och kunskapen kring frågorna är för låg inom kommunen och inom vissa av de berörda verksamheterna.
- Att det inte finns någon central samordningsfunktion med särskilt fokus på frågorna om välfärdsfusk/brott.

Utifrån genomförd förstudie gör vi bedömningen att det inte är aktuellt med en fördjupad granskning i nuläget utan att vi avvaktar till dess att kommunen kommit längre i sitt arbete med dessa frågor. Rapporten har överlämnats till kommunstyrelsen så att resultatet och de riskområden som kan identifierats kan fungera som stöd i kommunstyrelsen och nämndernas fortsatta arbete.

Förstudie: Kommunens hållbarhetsarbete

En kartläggning har påbörjats men pausats då den nya styrmodellen innebär ett nytt sätt att ta sig an detta arbete. Revisionen kommer att fortsätta arbetet med denna förstudie under 2023 då detta är ett angeläget område att genomföra en fördjupad riskanalys kring innan eventuell fördjupad granskning genomförs.

Sammanträden/Diallog/kommunikation

Under året har revisionen haft 15 sammanträden. Revisorerna har sammanträffat med kommunfullmäktiges presidium vid två tillfällen, deltagit vid fullmäktiges sammanträden och informerat om revisionens arbete och resultat i granskningar.

Kommunstyrelsens presidium har inbjudits vid två tillfällen och övriga nämnders presidier vid vardera ett tillfälle under året.

Lekmannarevisorerna har under året haft sammanträden med företrädare för styrelse och ledning i kommunens bolag och har samarbetat med sakkunnigt biträde och den auktoriserade revisorn.

Nätverk och fortbildning

Hela revisionsgruppen har deltagit vid KOMMEK och tillhörande seminarier. Ett extra revisionsammansammanträde har hållits för att diskutera innehållet i dessa seminarier. Revisionsgruppen har även löpande under året tagit del av PwC:s omvärldsbevakning som diskuterats löpande vid varje sammanträde. Denna kunskap utgör en viktig del i den riskanalys som ligger till grund revisionsplaneringen och granskningsinsatser. Ordförande

och vice ordförande har även deltagit vid PwC:s kundråd.

Under året har vi träffat företrädare för Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Tekniska nämnden, Utbildningsnämnden, Miljönämnden och Bygg- och räddningsnämnden, Omsorgs- och socialnämnden samt Valnämnden. Vid träffarna, som dokumenterats i minnesanteckningar, har frågor rörande ekonomi, måluppfyllelse, verksamhetsuppföljning, internkontroll, nämndspecifika aktuella frågor, framtid och utveckling diskuterats.

Revisorerna har följt nämndernas verksamhet genom att läsa protokoll och sammanträdeshandlingar. Rapportering utifrån detta har skett löpande vid revisionens sammanträden och har noterats och utgjort frågeställningar i samband med presidieträffar. Detta har också varit en grund i riskanalysen.

För de förtroendevalda revisorerna i Mjölby kommun

Mjölby, det datum som framgår av elektronisk signatur

Yngve Welander
Ordförande

Per Petersén
Vice ordförande

Deltagare

MJÖLBY KOMMUN 212000-0480 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Yngve Torsten Welander

Yngve Welander
Förtroendevald revisor

2023-04-05 13:58:35 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Per Olov Roland Petersén

Per Petersen
Förtroendevald revisor

2023-04-05 07:29:26 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Per Thomas Sunnerfjord

Thomas Sunnerfjord
Förtroendevald revisor

2023-04-05 07:26:09 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: CHRISTINA KNUTSSON

Christina Knutsson
Förtroendevald revisor

2023-04-05 07:52:41 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Per Anders Torsten Fallman

Anders Fallman
Förtroendevald revisor

2023-04-05 14:04:03 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post